Minister Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

20 LAT POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

Hanna Wróblewska

BM-WP.055.20.2024
Warszawa, 20 stycznia 2025 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

odpowiadając na oświadczenie złożone 9 grudnia 2024 roku przez senatora Ryszarda Bobera w sprawie Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0, Priorytet 2 Inwestycje w infrastrukturę bibliotek publicznych, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przy współpracy z Operatorem Priorytetu 2 – Instytutem Książki na bieżąco monitoruje postępy realizowanych zadań i wie o problemach, z jakimi mierzą się beneficjenci NPRCz 2.0 – Infrastruktura bibliotek. Wzrastające ceny usług budowlanych, skutki pandemii COVID-19, przeciągające się procedury wydawania koniecznych pozwoleń czy zmiany personalne, wynikające z kadencyjnego rytmu funkcjonowania struktur instytucjonalnych czy władz samorządowych, to tylko niektóre z ich.

Odpowiadając na wspomniane problemy, Instytut Książki jako Operator Priorytetu 2 NPRCz 2.0 dokłada wszelkich starań, by pomóc poszczególnym beneficjentom, uwzględniając indywidualne uwarunkowania i konteksty (ekonomiczne, prawne i instytucjonalne) właściwe dla każdego z projektów. Rozwiązania poszukiwane są zarówno w sferze wewnętrznej (w dokumentach prawnych konstytuujących NPRCz 2.0), jak również w sferze zewnętrznej (inne instrumenty wsparcia dostępne na poziomie władz państwowych czy samorządowych).

Zaproponowane przez senatora Ryszarda Bobera rozwiązanie ze względu na przyjęte na poziomie uchwały regulacje i wdrożone na ich podstawie przepisy nie może zostać zrealizowane z poniższych powodów.

Bieżący rok jest ostaniem rokiem realizacji NPRCz 2.0, a procedura ubiegania się o środki w ramach Priorytetu 2 ze względu na charakter dofinasowanych zdań (inwestycyjny) jest długotrwała.

Zgodnie z postanowieniami uchwały NPRCz 2.0[1] (por. rozdz. VI. Opis Priorytetów oraz Kierunków Interwencji) Operator Priorytetu 2 ogłasza nabory wniosków co najmniej na 60 dni przed upływem terminu każdego naboru aż do wyczerpania zaplanowanych środków w budżecie Priorytetu 2. Po tym czasie wnioski złożone do programu poddane zostają procedurze formalnej, merytorycznej oraz strategicznej. Cały proces wraz z decyzją Ministra KiDN trwa kolejne 95 dni. Dodatkowo należy uwzględnić etap złożenia odwołania od decyzji ministra czy podpisywanie umów z beneficjentami – to kolejny miesiąc. Wskazane powyżej obiektywne ograniczenia decydują o braku możliwości otwarcia kolejnego naboru w Priorytecie 2 w ostatnim roku realizacji Programu.

[1] por. Uchwała nr 69/2021 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025” wraz z jego aktualizacją.

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie http://bip.mkidn.gov.pl w zakładce ochrona danych osobowych.

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

Niezależnie od powyższego, we wskazanej uchwale NPRCz 2.0 znajduje się również postanowienie mówiące o tym że, *Placówki biblioteczne,[...], które były objęte zadaniami dofinansowanymi w ramach Priorytetu 2 Infrastruktura Bibliotek 2021–2025 programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025" oraz Priorytetu 2: Infrastruktura Bibliotek 2016–2020 programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa",* są wyłączone z możliwości ponownego uzyskania dofinansowania w obecnej edycji programu (nie dotyczy obiektów, które ucierpiały wskutek zdarzeń nadzwyczajnych).

Jednocześnie wprowadzenie zaproponowanych przez senatora Ryszarda Bobera zmian w ostatnim roku realizacji NPRCz 2.0 wydaje się działaniem spóźnionym, bowiem przeprowadzenie procesu legislacyjnego NPRCz 2.0, programu rządowego, który musi zostać uchwalony przez Radę Ministrów, wynosi kilka miesięcy. Niezależnie, wprowadzenie zaproponowanych postanowień umożliwiających ponowne otrzymanie dofinansowania w ramach Priorytetu 2 w 2025 r. stwarzałoby nierówne warunki dla pozostałych beneficjentów, którzy dotychczas z różnych przyczyn zmuszeni zostali do zwrotu otrzymanego dofinansowania.

Odnosząc się do wspomnianej sytuacji Biblioteki Publicznej Gminy Lipno z siedzibą w Radomicach beneficjenta Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa Priorytet 2, Kierunek interwencji 2.1 Infrastruktura bibliotek 2021-2025, z informacji otrzymanej z Instytutu Książki wynika, że przyczyną rezygnacji z realizacji zadania (nie ujęto jej w oficjalnej korespondencji biblioteki z Operatorem) może być fakt rozstrzygniętego przetargu na przeprowadzenie przebudowy budynku biblioteki, którego koszt znacznie przekroczył kwoty zaplanowane na realizacje tej inwestycji. Instytut Książki wystosował pismo do beneficjenta z prośbą o przedstawienie dokładnego powodu rezygnacji, nadal czeka na dodatkowe wyjaśnienia.

Należy również podkreślić rolę Operatora Priorytetu, który podejmował szereg działań, aby pomóc beneficjentowi w realizacji zadania - oprócz prowadzonych rozmów i korespondencji z dyrekcją biblioteki, dwukrotnie aneksowano umowę celem przesunięcia wypłaty transz dofinansowania. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że biblioteka pochopnie zaplanowała wydatkowanie środków z dofinansowania w wysokości 2.250.000 zł wyłącznie w 2024 roku, pozbawiając się możliwości kontynuowania prac w następnym roku (przy zmniejszonym budżecie z NPRCz).

Jednocześnie pragnę poinformować, że zgodnie z decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w resorcie rozpoczęto prace nad kolejną edycją programu. Powstaje on przy współpracy dotychczasowych Operatów - Ministerstwa Edukacji Narodowej, Biblioteki Narodowej, Instytutu Książki oraz Narodowego Centrum Kultury. Jego przyjęcie i ostateczne warunki dofinansowania uzależnione będą od decyzji Rady Ministrów.

Z poważaniem

Hanna Wróblewska

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa